

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési díj:
 Egy évre 6 for.
 8 óra 4 „
 4 óra 2 „

FELVIDÉK

Hirdetések
 a legjutányosb áron közöl-
 tetnek:
 bélyegdíj: minden beikta-
 tásért 30. kr. fizetendő.

VEGYES TARTALMU HETILAP

az ung-megyei gazdasági egylet, az ung-szerednyei borászati társulat,
 és az ungmegyei takarékpénztár

HIVATALOSKÖZLÖNYB.

Az előfizetési díjak, kéziratok, s reclamatiók a kiadó szerkesztőhöz küldendők. Lakása Szobránczi utca 913 szám.

Első évi folyam

2. szám

Unghvár, május 9. 1863.

Közügyek szemléje.

Széphalom.

Midőn 1860-ban a magyar akademia a magyar irodalom nagyérdemü alapítójának Kazinczy Ferencnek évszázados ünnepét megülé, s ez az akkor ismét ébredező, vagyis helyesebben örökös éberségének s életrealóságának látható jeleit adó nemzetben általános viszhangra talált, mi is megültük ez ünnepélyt Széphalmon. Kegyelettel tekintettünk azon tulajdonkép soha egészen el nem készült, ódon, és roncsolt, azonban még össze nem omlott lakházra, melyben a nagy férfiú lakott és küzdött, s ha már előbb t. i. a pesti ünnepély alkalmával kitünő hazánkfiai el nem határozzák vala annak megújítását, s e végre egy válaszmány nem alakul, bizonyosan magunk veszük ez ügyet kezünkbe, habár talán csekélyebb erővel is.

Érdeklél kísértem eddig mindig ez ügynek minden mozzanatát, olvastam a Kazinczy alapra begyűlő adakozások sorát, tudakozódtam az ügy megindításának s előhaladásának minden mozzanatairól, s mivel most már ugyszólván minden pont-ra nézve kész az elhatározás, de azokról a hazai közönség nem értesült, megkísértem rajzát, és némi részben legalább vázlatát adni az e részben történeteknek s történetendőknek.

Midőn azon néhány kitünő hazánkfiai a pesti ünnepélykor, ha nem csalódom a lakoma alkalmával mintegy csak felszólítva s felkérve egy válaszmányá alakultak, azonnal tevém azon észrevételt, hogy köztük egyetlenegy vidékünkbeli sincsen, s hogy reájok nézve a feladat e szerint nem ugyan nehéz, de minden esetre a távolság miatt alkalmatlan leend. Egy idő mulva azonban hallám, hogy minden e részbeni teendőket a magyar academia, s különösen annak köztiszteletü elnöke vállalta magára.

A megoldandó feladatnak több része volt, még pedig ha jól emlékszem:

1-ör Az adakozások gyűjtése, s ebből

2-ör A nagy férfiú segélyre szorult unokáinak neveltetése, vagy legalább ebbeni segélyezése.

3-ör A széphalmi egész birtok megszerzése, és az ottani laknak, és siremléknek, s körületének, valamint az egész kis birtoknak rendezése.

Az első hogy miként sikerült, tudja a hazai közönség. Begyűlt ugyanis több mint 50000 forint, oly összev, a mely arra legalább elegendő, hogy minden részben, ha nem annyit is, a mennyi kívánatos volna, de mégis sikeresen tenni lehessen.

A második feladat némiképp megol-

datott azzal, hogy a nagy hazafinak számos unokái közül azok, kik szegénységgel küzdő szülők által kellőleg nem neveltethettek, neveltetésükre fordítandó évi segédelmet nyernek.

A harmadik feladat megoldatott akként: hogy az akademiai elnök ur megkérése folytán megyénk néhány buzgó fia, kissé szövevényes jogi nehézségek, s más nem csekély akadályok megoldása s leküzdése után, a széphalmi kis birtokot terheitől megszabadítá, s a nemzet köztulajdonául megszerzék. A Széphalom teendő újítások s építések ügyében pedig ugyanazon időben de mások által kezdett intézkedni az elnök gróf ur, az ekkori intézkedések azonban később másoknak adtak helyet.

Mióta ez ügyben az első lépések történtek majd három év telt el már, s nem csak a nagy közönség, de mi zempléniek is, kik ez alatt egy ideig a széphalmi lakot úgy láttuk állani mint azelőtt, egy fél év óta pedig lerontva látjuk azt, s csak két szobát belőle meghagyva, nem tudjuk azt sem, miért történt ez? azt sem, mi fog ezután történni?

Legtöbben azt óhajtottuk, hogy halhatlan Kazinczy n k laka, melyet a nagyküzdő annyiban be nem végezhetett, hogy annak sem a külső csint, sem a belső elrendezést meg nem adhatta, akként végeztesék be, a mint azt ő maga szándékozott bevégezni. Mondhatnék itt melegebb szavakat ezen eszmének védelmére, hogy a nemzet oly sokkal tartozott Kazinczy nak, ki mindenét, még a maga s családja jóllétét is a nemzetnek áldoztafel, s hogy e tartozását legillőbben azzal róhatta volna le, hogy unokáit segélyezze, s hogy ezenkívül lakát úgy fejjeze be, mint ezt ő maga szándékozott, s így lett volna Kazinczy emléke legtermészetesebben és legszebben megörökítve. De most már erről szólni késő, mert a lak minden egyéb része lebontatott, csupán a nagy hazafi író s alvó szobája hagyattak meg. Ugy értesültem, s láttam is, miszerint a falak nem voltak eléggé szilárdak arra, hogy egy új tetőt melyre hitem szerint is szükség volt, elbírhattak volna, s azt is tudom, miszerint a begyűlt alaphól a birtokot megszerezni, minden tekintetben rendezni, hogy jövedelmezzen gazdasági épületeket legnagyobb részt újból állítani, s a nagy Kazinczy szegénységgel küzdő unokáit nevelteni, vagy legalább ebben segélyezni kellettén, nagyobb mérvü építésre elegendő költség nem leendett. Mind ezt én számokban is láttam kimutatva, s nem akarván csupa emlékezet után azokat hibásan kitenni, csak annyit állíthatok, hogy másképp intézkedni alig, vagy épen nem lehetett — de mivel az új építés is alig

kevesebbe, sőt talán többbe fog kerülni mint a menyibe a régi épület helyreállítása kerürendett, feltéve mindég, hogy a régi épület falai megállhattak s megmaradhattak volna, és oly szakértő vélemény előtünk nem fekszik, mely kimondaná hogy a régi falak meg nem állhattak, s az új fedellet meg nem bírhatták volna, s azoknak ha csak részbeni lebontásuk s újból állításuk szükséges leendett, ezeknél fogva csak egyben találhatunk megnyugvást, hogy: gr. Desseffy Emil, azon Gróf Desseffy Józsefnek fia, ki Kazinczy nak leg-hűbb barátja, támogatója, bátorítója, s védője volt, nem egyezik vala bele, s nem határozza el azon falak lerontását, ha azoknak tarthatlanságáról tisztán meg nem győződik.

Ennyiben tehát megnyugtatta bucsuzunk el azon képtől, a melyre eddig kegyelettel tekintettünk, s nézzük azon másikat, mely Ybl jeles építésünk terve szerint helyébe jó.

A régi épület állott vagy hét szobából pitvar s konyhából, a szobák egy része azonban oly anyira el nem készült, hogy alakai is vályoggal voltak berakva, s a padolatlan üreken élet nemiek tartattak; Kazinczy maga, családjával csak 3-4 szobában lakott, s ezek közt délnek fekvő, s az épületnek keresztül fekvő déli végét képező két szoba az, melyek egyike a nagy hazafi írószobája, másika pedig hálószobája volt. Ezen két szoba hagyatott meg, hogy más alakban s modorban megújittassék, ezen épületnek alap és minden oldalról rajzait Ybl építész ur különös szíveségéből bírom, és nem késem egy perczet sem kijelenteni, miszerint ezen valódi monumentalis stíliú építmény tervét, valamint a helyzethez alkalmazottnak és ezélszerűnek; úgy a tárgyat tekintve helyesen felfogottnak, s minden tekintetben szépnek, kitünőnek, s arra hogy a nagy Kazinczy szellemét örökítse méltónak tartom.—

S most lássuk kissé a helyzetet, s a további teendőket. Széphalom valóság-gal széphalom, mert az a S. a. Újhelytől Kassa felé vezető országútnál, s az annál alig egypár lábnyival alább fekvő Bosva völgynél, néhány öllel magasabban fekvő szelíd dombon vagy halmon fekszik regényes szépségü kissé a havasok formáira emlékeztető hegyek alatt. — Előtte az országút felett vagy 80 ölnyre eddig egy pár holdnyi szántóföld terül el, melynek végiben van a kert, s ennek észak felé eső felében elől állott az épület.—Homlokzata az országút és így keletfelé, bejárása a hegyek vagy is nyugot felé volt fordítva.

(folyt. következik:)

RAY VICTOR.

Előfizetéseket folyvást elfogadunk.

A szerednyei szőlőmiveltetésről és a borkezelésről.

(folytatás.)

II.

Hol a fiatalosok a téli fagyok ellen befedettek, ott tavasszal — midőn már nagyobb fagyoktól tartani nem lehet — a szőlőtörül a föld kapával két oldalra elhárítandó, az az kinyitandó. Ezen munkák végeztével hozzá látunk immár a metszéshez. —

A szőlőfa buja tenyészeténél fogva mindenképpen az erős nyeseget igényli, s minthogy gyümölcsözése egyedül a helyes metszéstől függ — főleg vidékünkön, hol magasra növelt törzskről szoktunk szüretelni — az avatlan kezek, gyakran végpusztítást idéznek elő; szükség tehát, hogy a metszést ne bizzuk egészen a vincellérekre vagy a metszőkre, de azzal minden szőlőbirtokos alaposan megismerkedjék, mert ez a szőlőszet fő kelleke.

A magasra fekvő szőlők előbb metszetnek, az alantabbiak később, igen későre halasztani azonban a metszést sehol sem tanácsos, mert, ha a törzset már hajtani kezd, metszés alkalmával sok termőbimbó sérülhet meg, — de a nagyon korai metszés is ártalmas, a mennyiben a fagyásoktól lehet tartani, a metszésre alkalmas idő tehát jól megválasztandó. Ha valaki ősszel akarná véghezvinni a metszést, úgy azt legott szüret után vegye eszközésbe, hogy a metszés által okozott sebek, a bekövetkező nagy hidegek előtt beforhassanak.

Midőn a törzsalsó oldalrostjaitól s a kinövésektől jól megtisztított, a törzshöz legközelebb lévő vesszők legjobbjai, s lege-

rősbike választandó ki új termő vesszőnek, s ez 11 szemre nyeseendő vissza — úgy nevezett — karikásnak, minden többi hajtások szorgalmasan eltávolítandók, s simára metszendők; a metszést lejtősen, s oly formán kell eszközölni: hogy lejtője nem a legközelebbi szem fölé, hanem ellenkező oldalra essék, mert a sebből kifolyható nedv, a termő szemet könnyen megvakíthatja. A termésre még nem eléggé erős fák, két szemre, azaz csapra nyeseendő, s ilyenkor ha a bujtásolásra szükség van, az e végre alkalmas vesszők meghagyandók, s metszés végével lebujtásolandók.

Karózás.

A metszést a már jókarba hozott szőlőbe a karózás követi, mit — még mielőtt a szőlőtő hajtani kezdene, legott a metszés végeztével kell foganatosítani, s miután a karózás egyik élet föltétele a szőlőszetnek, szükséges, hogy azt szinte gyakorlott kezek által — felvigyázat mellett eszközöltessük, nehogy a rossz helyreverés által a szőlőtőkék megsértsenek.

A karót a törzsi oldalára kell venni. Takarékosság tekintetéből — minthogy a karók különben is évről évre drágábbak, elfogadhatók gróf Butler Sándor ur karóztatási módját, mely szerint a karók végei a tűzön jól megpergелendők, vagy pedig gúllie és mézszaladékokban pár napig áztatandók; ily eljárás mellett a karók három annyi ideig is eltartathatnak.

Kötözés.

Ezen műtét egyik leglényegesebb része, a borminőségének (nem tekintve a fajokat) Szerednye vidékén a karika kötözés módjával, mi végből a termőtöké-

ken 10—11 szemre meghagyott venyige lassan lassan úgy hajtatik le, hogy annak vége — minden sérülés nélkül — az anyatörzs derekához — sás, hársszaj, vagy vékony fűzveszőkkel — kötözethessék, arra mindenesetben ügyelni kell, hogy a karikázott vessző legalább két szem — fölfelé egyenes irányban maradjon, mely szemek hajtásából a következő évre, termő venyige választatik. A mennyire lehetséges tehát, a szőlőgerezdeket a föld közelébe kell hoznunk, mert a föld a naptól, a szőlőgerezdek pedig a földtől kölesönzik érlelési szükségleteiket.

Tekintsünk szét a gyakorlati téren, s látni fogjuk, miként a magasra nevelt szőlőfákon ritkán s csak igen kevés aszú érlelődik, míg a hegyalján Ujhelytől Tokajnak — a sima metszés rendszer mellett (hol t. i. minden venyige lemetszetvén, a szőlőtő majdnem kopaszon marad) közönséges évből is felesnek lehet számítani az aszút.

(Folytatása köv.)

PLATHY ISTVÁN.

Egy kis figyelmeztetés.

A Pesti Hírnök ungvári r. levelezője után több fővárosi lapok megrójják az ungvári takarékpénztár Igazgató választmányát a miatt; hogy a percentek jótékony célokra szánandó részéből az irói nyugintézet javára felajánlani semmit nem akart, s az e végett tett indítványt egyszerűen elvetette, — addig is, míg ezen állítás illetékes helyről

TÁRGA.

Néhány nap...

Néhány nap... és hogy kiszökölt a mező!
S virágokat teremt rajt a teremő,
Zöld fű közül a paszirta messze kél,
Lebeg, lebeg, magasban a felhőknel.

Kék ég alatt napsugárban zengedez,
Halat adva énekel az Istenhez,
Követni is alig bírja már szemem,
Keresem még, keresem még, s nem lelem!

Nem látom, a messzeségben elveszett,
Csak dalait hallhatom még idelent,
Amde felkém velem együtt lenni repes,
Együtt szálunk — egészen az Istenhez.

En is halat zengedezni reppenek,
Hogy megaldott a jó Isten engemet,
Szívemre is tavasz jött a tél után...
Engem szeret az a kedves kis leány!

Halász Dezső.

Egy nyíl két lövése.

(Történelmi beszély a török világból.)

Remellay Gusztávól.

(Folytatás.)

Másnap megleste s megszólította az egyedül sétáló hölgyet, s az akkor őseinkkel már testvérileg egyesült Kun faj főbbjei egyike fiának mondta magát; csak miután megnyerte Csilla viszszerelmét — vallotta be, hogy a tündér király fia, de kész azonnal halandóvá lenni, ha atyja nem engedi meg, hogy felvihesse magával kedvesét a tündérek honába, hol örökké üdén, s hervadatlanul fognak virulni szépsége rózsái.

A tündér király, a mint bevallotta előtte szerelmét fia, szemügyre vette Csilla bájait, tekintett keblébe, s látván, hogy valamint arcán s termetén a szépség rózsái virulnak, úgy szívében is minden női erény gyöngyei ragyognak, méltónak találta őt, hogy menyévé legyen. — Kijelentette — hogy ha azon határ idő után, melyet szerelmük s hívségük szilárd-ságára nézve kitűzött mindketten áldását kérve járulnak elébe, egy arany felhőn felszállja a vezér leányt, tündérországba, hol örökre hervadatlanok maradnak szépsége bájvirágai.

Ez idő óta lunge bárány felhőbe burkolva látatlanul követte szép kedvesét Ador a tündér király fia, ha megpihent a nemzet, leszállt a földre, hogy kedvese ajkairól üdítő méznectárt szívjon a még hátralevő messze utra.

Igy érkezett Ungvár vidékére, hol örömmel nézte a nagy hálaáldozatot melyet Labore meggyőzése és lakoltatása után mutatott be Hadurnak az ígért földje egy részét már elfoglalt magyar nemzet, mely ott ismerte el fővezérének s urának Árpádot, kinek a már elaggult, s a hódítási had további vezérlésére magában elég erőt nem érző Álom átadta Etele kardját *) s a fővezéri zászlót, melyet Zádor a nemzet már elhunyt főáldora szentelt volt fel még az Ural bérci közt a vérszerződés nagy napján.

Az időben midőn már Maróth bihari vezér ellen készült eldöntő hadjáratra Hadur népe, az antalózi völgybe szokott volt egy hű s halgatag nő eseléd, egy öreg szolga kíséretében kilovagolni Csilla, hogy ott talál-

*) Őseink ezen ereklyéjét Salamon oda ajándékozta Henrik császárnak, midőn bitolasz pártolásért hűbéri alárendeltséget fogadot neki.

kozhassek kedvesével, a szép tündér királyfival —

Egy szép nyári este, a viszólatás forró esőjái után Ador zajongó keblén pihenvő bámulta a völgy szépségét a gyönyörű vezérlésű s édes elmerengése közben így szóltak rózsá ajkai:

— A patak partjain mindenfelé ibolya bokrokat látnak szemem; mennyi szép, szende kék virágocskák lepheti el e kies völgyet kora tavaszkor, ó mért nem jöttünk akkor ide, ott a hol a múlt tavaszt töltöttük Vörös orosz ország bérci közt, nem termének e kedvence virágaim a szende ibolyák.

— Ha a kikelet kezdetekor értünk volna ide, mint gyönyörködött volna tekintetem a sok bokor szép virágain, mint egykor tettem volt Lebediában *) koszorut fűzve belőlük, feltűztem volna azt homlokodra. — Oh! most is édesen emlékezem, mily széken vette ki magát arany színű fürteiden a kék koszoru!

— S én is a legnagyobb örömmel emlékezem — felelt Ador, — mily szendén s mégis mily tüzesen tekintettek a koszoru feltűzése közben hevülő arcokra szemeid, melyek az ibolyák méltó másai.

E rövid párbeszéd után nem szóltak többé a szerelmesek, hanem csak hosszú forró esőket cseréltek. Az ifju fenndobogó kebléhez szorítá kedvesét, s ez körül övedzte tömör karjaival nyakát. Az agg szolga nyíllát lövése felszerelve távozott el már jóval előbb az erdő sűrűjébe, a búcsuléd orvosló füvet keresett a bokrok közt, nem volt tanu, kinek kémlő tekintetétől félniök kellett volna, zavartalanul önthették esőjájukba s öleléseikbe szerelmük egész hevét.

* Ahol t. i. őseink egy ideig laktak, hazánkban bevonnasuk előtt.

megcáfoltatnék, felvilágosításul elmondjuk a tényállást úgy, a mint tudjuk:

A kérdéses indítványt nem vetette el az ideig. igazgató választmány, csupán annyit határozott ellenében; hogy mielőtt más célokra történék adakozás, első helyre az ungvári közkórház tétessék, azon kórház, melynek a betegek számára rendelt orvosságokat sincs miből fedeznie. — Ez azt hiszük lényeges különbség. A mi az irodalom pártolást illeti, elég legyen annyit megemlítenünk, hogy e tekintetben ungmegyét még egy megye sem multa felül: amennyiben az itt még pár év előtt alakult irodalmat pártoló Ungi nőegylet eddigéig is több mint ezer forint ára könyveket vásárolt. A mely megyének oly lelkes női közönsége van, ott — nem lelet — hogy bármily nemzeti közecelokról is csak egy minden érdek nélkül — félvállról — beszéljenek és határozzanak a férfiak. Várjunk sort, és ne törjünk pálcát, egy — még csak alakulóban lévő — társulat eljárása fölött.

egy választmányi tag.

Az ungvári műkedvelő társulat.

Többször volt már említés téve egyik másik fővárosi lapban ezen társulat előadásairól, de körülményes jelentés megalakulásáról, működéséről, bevételeiről és kiadásairól a nyilvánosság előtt még nem tétetett. Minthogy pedig ezen társulatnak célja sokkal magasabb, mint talán némelyek gondolják, s a közönség is mindegyre meleg érdekeltséget tanúsít irányában, nem tartjuk felesleges dolognak egy kis szemlét tartani eddigi sáfarkodása felett.

A társulat állandóul megalakultnak csak akkor tekintethetvén, ha felsőbb helyről engedélyeztetik, az ideiglenes választmány határoza-

ta folytán az elnök és művezető a szükséges engedély kieszközlésére megbizattak; addig is azonban míg az engedély megadatnék, a társulat előadásait — előleges bejelentés mellett időszakonként folytatni fogja.

Célja a társulatnak: miután már a szin-padi diszletekre tett adósságait letisztázza — az előadások egész tiszta jövedelmeit, mindég az igazgató választmány által meghatározandó városi, megyei, vagy országos intézetek felsegélylésére fordítani.

Választmány.

Az ideiglenes igazgató választmány eln: Csonka Ignác. Választmányi tagok mindazon családok, kiknek családjuk bár mely tagja a társulat működésének fötleg részese, különben az elnöknek jogában áll a választmányi ülésekre bárkit is meghívni.

Igazgatóság:

Művezető: Bánóczy Ferenc.

Titkár s ügyelő Fábry Gyula.

Gazdászati osztály:

Gondnok; Koregtyó Lucian.

Számvevő s pénztárnok: Bertram István, Számvizsgálók az igazgatói választmány felkérése folytán: Both Menyhért, Iváncsy László, Telendy Antal és Turner Ferencz.

Szinházigazda és díszmester Magyar Ján.

A társulat működő személyzete amennyiben folytonosan játszani senki sem köteleztetik, — nem állandó.

Azon lelkes honleányok s honfiak, kik nemesebb ösztöntől vezéreltetve az eddigi előadásokban részt vettek — következők:

Nők:

Ambrozy Zsófi k. a. Bronkay-Csicsery Lila assz. Csicsery-Szentpétery Róza assz. Couvarde Erzsébet k. a. Fábry Nelli k. a. Haraszthy Ilka k. a. Kelemen Ilka k. a. Lőrinczi Emma és Lőrinczy Ernesztin k. a. Öry Dobrojevich Ju-

lia assz. Öry Ilka k. a. Royko Hodoly Laura assz. és Vecsányi Mari k. a.

Férfiak:

Jónás József, Kéler Vilmos, Sárossy Károly, Bertram István, Körössy Antal, Mády Kálmán, Paulay Mór, Korláth Ferenc, Pólyányi Lajos, Fábry Gyula, Ruttner Ödön, Brujmann Károly, Goics Jácint, Kovács József, Antalóczy Péter, Lasztókay Béla, Korbay Ferenc, Fábry Géza és Paulay Gábor urak.

Előadott szindarabok:

Nőtelen férj, Angolosan, Falusiak, Becsületszó, Fialat Keresztanya, Egy nő, kinek elvei vannak, Liliomfi, Szökött katona.

(Folytatjuk.)

Vegyes hírek s újdonságok.

* A helybeli — úgy „nevezett” savanyú vízi-fürdő, mely különben sokak által erősítőül használtatott, ez évben nem fog megnyitattani. Az új épület igen csinos s ha a tervezett park is elkészülhet, mindenesetre látogatottabb hely leend, mint volt valaha; főképp ha a vendéglő is jó kezekbe kerül.

* Egy akol, egy pásztor. — Mátyóczon e hó 4-én a menykő egy akolba ütött — minek következtében az akol egy pásztorral együtt megégett.

* Kassáról írja levelezőnk: hogy ott az 1-ső május igen szép volt, zene mellett fekdütek le s azzal ébredtek fel; hajnalban a katona zenekar járta végig az utcákat, — késő este a jógászok szép öszhangzó énekléssel lepték meg ismerőiket, — s éjjel a cigány banda nyugtalanítá az álmodókat. — Május 3-án pedig Sivák eperjesi zenetársasága tartott hangversenyt az indóháznál szép számú

Mint mondám már, egy szót sem szóltak de hisz minck is szóltak volna; mert ily percekben éppen a némaság fejez ki legtöbbet, s a megtört sohajok, melyekben enyhülést, s új élverőt keresnek a lángoló szívek. — — —

A gerle pár, mely egy közel levő fa lombjai közt ült, esőkolódzva turbékolt, a him csalóány párja mellé repült s szerelmi dallókat zengett, az esti szellő elkapta a hön szerető keblek sohajait, melyek közbe bezárta szeméit a boldog mondhatlanul boldog vezér-leány.

S míg így becsukott szemekkel pihent Ádor hangosan verő szívében Csilla, a tündér királyfi igénybe vette bűvös hatalmát, s a varázs következtében, melyet a szerény ibolya bokrokra gyakorolt, mire a szép hölgy felnyitá szeméit, ezer meg ezer kék virágocská mosolygott felé a patak partjain s az egész völgyben.

S ezen este óta — melyen oly boldogságot — minőt előbb még soha sem — élvezett a tündér királyfi — virult, mint már feljebb említettem, sokkal több s szebb ibolya itt, mint máshol az egész vidéken s azért e patak-mellék, a 14-ik záradban a táj hölgyei által az akkor hazánkban divatozni kezdett ibolya ünnepek fő mozzanata a királyné választás helyül volt kijelölve.

Hazánkban 60—70 év előtt még sok helyen divatozott, de ma már tudomra mindenfelé elhagyott ibolya ünnep az ibolya királyné választás, üsnőink legszebb s legköltőibb szokásai egyike volt.

Ezen ünnepet Nagy Lajos második hitvese a szép s lelkes Kontromanovics Erzsébet ültette át hazánkba szülőföldjéről Boszniából,

mely fölött báni címmel uralkodott bajnok atyja. *)

Az ünnepély abban állt, hogy kora tavaszkor, midőn kivirultak az első ibolyák, a falu, város, vagy egész vidék ifju hölgyei (leányok s menyecskék egyiránt) három köztisztelőben álló matrona vezérlete alatt vonultak ki énekelve oda, hol a legtöbb ibolyát tudták, s danolás közben füzereket s esokrokat kötöttek a szép szende virágocskákból.

Ez meglévén, a három matrona által kijelölt három hölgy közül felkiáltás, vagy titkos szavazás által ibolya királynét választottak s míg ez kijelentette kit kíván maga mellé ibolya királyné, nyole udvarhölgyet nevezett ki, ezek is kijelöltek lovagjaikat, gyorsan nagy koronává fonták össze a füzereket s megkoronázva az ibolyakirálynét átadták neki, az ibolya esokrokat, melyekből ő egy nagy esokrot készítet a király számára, s ugyan azzal kedveskedtek lovagjaiknak az udvarhölgyek is. — — —

Azután a királyi pár megkezdte a táncot s egy ideig énekelve játszva s táncolva, később vissza tértek a faluba vagy városba, miközbe, közepütt mentek az udvar hölgyek s ezek lovagjai által kísért, s a király által karon fogva vezetett királyné, kinek koszoruja más nap (mert az éj tánc s danolás közt folyt el) az ibolya mise után az egyházban, rendesen Mária képre tüzetett fel, s ott maradt a jövő ibolya ünnepig, midőn aztán lakába vihette, az egész éven át Ibolya királynénak címzett hölgy.

A matrónák természetesen nem csak a

*) Kontromanovics Erzsébet szerelme, boldogsága, s gyászos vége történetét Jósika, Eszter s Kétkirályné című regényeiből ismerik olvasóim.

szépségre hanem főképp az erényes példás jó viseletre, női tevékenységre s szorgalomra nézvé, s a választott nők is inkább a kijelöltek belső szépségei által nyert kedvességük szerint adván szavazataikat — valódi megtisztelő kitüntetés — s a női erények szép jutalma volt az ibolya királynéság, melyet 1595-ben tehát azon szerencsétlen időszakban, midőn nem csak Budavár tornyai fényelt a félhold, hanem hazánk legtöbb várait s nagy részét is a mozlimek bírták már. Az antalóci ibolyás patak völgyben majd nem egyhángulag Dombrády Eszter lön ibolya királynénak elválasztva a vidék hölgyei által,

Amennyi erény képes díszíteni a hölgy szívet — mindnyája által tündöklött Eszter, s aca s termete bájjait tekintve sem multa őt felül egy leány sem az egész vidéken, s így (mi minden szép leány baja) voltak is irigyei senki de senki sem találkozott ki ne lett volna kénytelen elismerni, hogy a legmagasztosb női erényesség példány-képe, s a vidéknek e tekintetben is, mint szépségére nézve, fő-dísz az elválasztott ibolya királyné.

(folyt. köv.)

Elváltunk.

Elváltunk egymástól
Az utcaajtóban,
Elbúcsúztam tőled
Édes, hosszú csókban.
Te is megcsókoltál
Lelkemnek reménye,
Megcsókoltuk egymást
Százszor is egyvégebe.
Mit tudom én hányszor,
Nem volt annak száma...
Csillagot, — viragot,
Csokot ki számlálna?!
Halász Dezső.

halgatóság előtt, azonban többeket inkább a gyönyörű tavaszi est esalt a szabadba.

* Debreczenben a múlt héten 3 öngyilkosság történt, — Pesten 6.

* A hamburgi nemzetközi kiállítás bíráló választmányának négy osztályába az osztrák államból a következő tagok választottak: gr Waldstein János magyarországból mezőgazdasági termények és különösen a bor; lovag Suttner Rudolf alsó austriából a szarvasmarhák; Komers Antal, gazdasági tanácsos Prágából a juhok; és dr. Arenstein János Bécsből gazdasági eszközök és gépek számára.

P. N.

— Felhívás tisztelt előfizetőimhez! „A magyar nép szaporatlanságának okai” című munkám e hó végével sajtó alól kikerülvén: felhívok minden családapát, kinek Scrophulás (görvélyes) vagy sápkórban szenvedő gyermekei vannak, — de különösen a néppel érintkezésben levő leszűrés és jegyző urakat, községi elöljárókat; hogy a fentebbi cím alatt, a nép érdekében írt munkám megjelenésére mindenkit figyelmeztetni, s a gyűjtők s előfizetők előfizetési összegeiket hozzám Nagy Mihályra (Zemplén megye, u. p. Nagy Mihály) e hó utolsó napjáig bérmentesen megküldeni sziveskedjenek.

Kelt Nagy-Mihály, maj. 1. 1863.

OCSVÁRY EDE,
orvos és szülész, és a Magyar királyi ter mészet tudományi társulat rendes tagja.

* Papírszállítványunk a kellő időre meg nem érkezvén, — lapunk ezen száma kissé durvább papírra nyomtatott.

Szerkesztői posta.

Pestre K—nak. A költemények igen nagy helyet foglalnak el lapunkban, azért csak kevés kerül rájuk a sor.

S. a. Ujhely. — A piaci árak jegyzékét köszönettel vettük, s számolunk rá hogy minden héten a mostani alakban és uton megküldeték. Magán levelet is várunk.

VÁSÁR.

Ungvár.

E hó 7-én tartott hetivásár — a következő f. hó 11. országos vásár miatt — igen csekély volt, életnemü alig volt kiállítva, s csupán a burgonyának volt némi kelendőse:

A piaciárak következők valának:

Buza (alig volt látható) köblönkint 5 ft. 20—40 kr.

Gabona 3 ft 20—40 kr.

Zab 1 ft 60 — 2 ft 20 kr.

Tengeri 3 ft 20—40 kr.

Árpa 1 ft 80 — 2 ft 40 kr.

Bab 4 ft. a legszebb

Lenese 4 ft.

Burgonya 2—2 ft 80 kr.

Egy mázsa széna: 2—2 ft 20.

” ” szalma 60—80 kr.

Fris szalona fontja 48 kr.

Füstölt szalona 50 kr.

Sertés hus 20—24 kr.

Marhahus 15 kr.

Borjúhus 14—17 kr.

Egy pár csirke 20—40 kr.

Kassa maj 6.

Mai hétivásárunkon pangás uralkodott, nem csoda, csak ma egy hete volt országos vásárunk.

Az élet árak valamivel kisebbek, nevezetesen:

Buza köblönkint 6 ft.

Gabona 3 ft 40 kr.

Zab 2—2 ft 20 kr.

Tengeri 3 ft 40—60.

Árpa 2—2 ft 60 kr.

Bab 4 ft.

Kása 7—7 ft. 60.

Lenese 4 ft.

Borsó 4 ft.

Szilva 7—7 ft 50 kr.

Egy pár csirke 40—80 kr.

Egy itec disznó zsír 26, nagy itec 44 kr.

Fris szalona fontja 40 kr.

Füstölt szalona 44 kr.

Sertés hus fontja 20 kr.

Marhahus 18 kr.

Borjúhus 14—16 kr.

A burgonyát legjobban vették, ennek ára köblönkint 2 ft 50, — 3 ft.

r. l.

S. a. Ujhely.

Maj. 5-én tartott hetivásárról a piaci árak hivatalos kimutatása:

Buza alsó auszt. mérőnkint: 2 ft 90 kr 3 ft

Rozs 1 ft 80—90 kr.

Árpa 1 ft 25—30 kr.

Zab 1—1 ft 10 kr.

Tengeri 1 ft 80—90 kr.

Lisztek alsó auszt. mázsánkint, legfinomabb 11 ft.

Zsemlye liszt 9 ft

Fehér kenyér 7 ft 20.

Fekete kenyér 6 ft 60 kr.

Főzelékek, als. auszt. mérték.

Borsó 6 kr.

Lenese 4 kr.

Bab 4 kr.

Köles kása 6 kr.

Széna, alsó auszt. mázsánkint, szállítással együtt 1 ft 30 kr.

Egy esomó szalma, kötött, avagy ágyi, 12 font, 7—8 kr:

Egy öl bükkfa 6 suk magos 6 suk széles

hosszu hasábokkal 7 ft. 20 kr.

Tölgyfa 6 ft 10 kr.

Gyertya, als. auszt. font.

Öntött 44 kr.

Közönséges 40 kr.

Szappan 30 kr.

Marhahus 15 kr.

Lámpaolaj 50.

Egy itec új bor 20 kr.

” ” ó bor 24 kr.

” ” sör 16 kr.

Nagy-Mihály, maj. 6. Mai országos vásárunk nem nagy volt. A szarvasmarhák közül, a teheneket vették leginkább. A lovak kicserélgetése szokás szerint — ma is divatozott.

Az élet ára:

Buza 5—5 ft 50 kr.

Gabona 3 ft 30—60 kr.

Zab 1 ft 80—2 ft 10 kr.

Tengeri 3 ft 30—70 kr.

Árpa 1 ft 90 — 2 ft 40 kr.

Burgonya 2 ft — 2 ft 70 kr.

Könyvkereskedés

FRAENKEL B.

Könyv-, mű- és hangjegyekereskedése

UNGVÁRT, (a korona fogadó mellett)

ajánlja gazdagon szervezett raktárát melyben minden szakban megjelenő s megjelent

bel- és külföldi könyvek

nagy készletben találhatók, vagy megrendelésre hozhatók. — Különösen ajánlatos, dúsan felszerelt acél- és rézmetszvények gyűjteménye, színes genre- s szent képei, ajándéki célra fordítható dísz kötésű klasszikus művek, ifjúsági iratok, albumok, földabroszok, földgömbök minden nagyságban, bársony- és bőrkötésű, ezüst vagy acéllal díszített imakönyvek, mindenféle rajz- s írószerek, iskolai könyvek, vonalozott gazdasági vagy kereskedelmi irókönyvek, a legfinomabb hegedű- s egyéb zene eszközökre való húrok:

Különösen figyelembe ajánlatik a t. e. közönségnek a több 3000 kötetből álló

KÖLCSÖN KÖNYVTÁR

mely iránt az olvasási feltételek legjutányosabban vannak szabva s melyek bővebben a könyvtárban megtudhatók.

Fraenkel B.

(1)

Kölesönkönyvtár.

(1)

Előfizetési felhívás

„FELVIDÉK”

című s Ungvártt minden Szombaton egy nagy iven megjelenő ve-
gyes tartalmu
hetilapra.

Előfizetési feltételek: Vidékre postán vagy helyben házhoz küldve egész évre 6 frt. — Május dec. végeig 4 frt májustól aug. végeig 2 frt. — Az előfizetési összegek a szerkesztő kiadóhoz Ungvárra utasítandók.

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk, s új előfizetéseket a fennebbi feltételek mellett minden hó elsejétől elfogadunk.